

Program za leto 2011

Februar:

- Slovesna prireditev ob prevzemu naslova »alpsko mesto leta 2011« v Modri dvorani v Idriji (8. 2. ob 19. uri)

Marec:

- Simpozij o naravnih nesrečah, posvečen 500-letnici rušilnega potresa v Idriji, ki bo potekal v Ljubljani (25. 3.) in v Idriji na gradu Gewerkenegg (26. 3.)
- Odprtje razstave »Anno Domini 1511« v Razstavišču Nikolaja Pirnata na gradu Gewerkenegg (26. 3.)

April:

- EKO teden (9. 4. do 16. 4.)

Junij:

- 30. jubilejni Festival idrijske čipke (17. 6. do 19. 6.)
- Modni spektakel idrijske čipke v Modri dvorani v Idriji (18. 6. ob 20. uri)
- Razstava modnih kreacij z idrijsko čipko v Razstavišču Nikolaja Pirnata na gradu Gewerkenegg (19. 6. do 31. 8.)

Julij:

- Poletne prireditve: Grajski večeri, Četrтки na placu, 10. Tango festival Idrija (15. 7. in 16. 7.) ...

Oktober:

- Razstava Ex tempore v Galeriji sv. Barbare (7. 10. do 22. 10.)

November:

- Predavanje »Sobivanje divjih zveri in človeka«

Izdajatelj: Občina Idrija
Besedilo: Metka Rupnik
Fotografija na naslovnici: Jani Peternej
Fotografija na zadnji strani: Samo Trebižan
Oblikovanje: Janez Nared, Jerneja Fridl
Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU
Tisk: SYNCOMP d. o. o.

Idrija, alpsko mesto leta 2011

Vljudno vabljeni!

Alpe – naš skupni dom in odgovornost

Alpe – naravna vrednota izjemnega pomena!
Ste vedeli, da so Alpe:

- poleg Sredozemlja največji evropski ekosistem,
- evropska zakladnica pitne vode,
- paleta neponovljivih naravnih pojavov,
- življenjski prostor za 30.000 živalskih in 13.000 rastlinskih vrst,
- dom za 14 milijonov prebivalcev,
- izletniški in dopustniški cilj za 100 milijonov obiskovalcev na leto,
- zgodovinski prostor številnih narodov, jezikov in kultur, a tudi
- vedno bolj obremenjen prometni koridor med Sredozemljem in severno Evropo.

Zaradi nujnosti zaščite naravnih vrednot Alp je osem držav alpskega loka, tudi Slovenija, podpisalo Alpsko konvencijo, dogovor o skupnem varovanju in trajnostnem razvoju alpskega prostora na temelju petih ključnih ciljev.

Države podpisnice se za učinkovito uresničevanje dogovora združujejo v različna alpska omrežja; eno takih je tudi društvo Alpsko mesto leta, ki od leta 1997 povezuje mesta na območju Alp, nosilce prestižnega naziva »alpsko mesto leta«. Naziv podeli mednarodna žirija predstavnikov Omrežja občin »Povezanost v Alpah«, Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA) in organizacije Pro Vita Alpina tistemu alpskemu mestu, ki se je podalo na pot trajnostnega razvoja in v praksi uspešno usklajuje ekološke, ekonomske, socialne in kulturne cilje. Doslej ga je uspelo pridobiti trinajstim mestom, letos pa se jim je pridružila tudi Idrija.

Idrija, »alpsko mesto leta 2011«

Idrija je letos kot drugo mesto v Sloveniji nosilka naziva »alpsko mesto leta«, po izstopu Maribora (alpsko mesto leta 2000) pa je edino slovensko alpsko mesto, ki je aktiven nosilec tega prestižnega naslova.

To je posebna čast in potrditev pravilne usmeritve mesta in občine v trajnostni razvoj, s poudarkom na ohranjanju občutljivega ravnovesja med naravo in človekovo dejavnostjo v alpskem prostoru.

Zaradi svoje geografske lege blizu južne strani Triglavskega narodnega parka in na robu naravnega rezervata Smrekova draga je mesto vezni člen med Alpami in kraškimi območji. Naziv je mednarodno priznanje skupnosti alpskih držav Idriji za zavzetost in prizadevnost pri uresničevanju temeljev Alpske konvencije.

Idrija. Foto: Jani Peternej.

Idrija bo upravičenost do naziva dokazala tudi v praksi. S popotnico izjemne poltisočletne zgodovine ter edinstvene tehniške in kulturne dediščine lahko ponudi edinstvene izkušnje pri odpravljanju posledic onesnaževanja z živim srebrom, geološka znanja, rezultate številnih raziskav, izkušnje na področju prestrukturiranja gospodarstva, znanje s področja čipkarstva ...

Idrija je vzorčen primer, kako se ekologija in gospodarstvo ne izključujeta, temveč smiselno in medsebojno dopolnjujeta. Idrija se je zavezala okoljski odgovornosti, uresničevanju Alpske konvencije in krepitvi zavesti o Alpah, da bo k prireditvam v okviru prevzema naziva pritegnila čim več občanov ter poglobila stike z okoliškimi regijami in z območji zunaj alpskega prostora.

Idrija po poti trajnostnega razvoja

Doslej je bila občina Idrija, ki šteje 11.500 stalnih prebivalcev in leži v jugovzhodnem delu alpskega predgorja, znana predvsem zaradi svojega rudnika živosrebrove rude, drugega največjega na svetu. Rudnik je prenehal s proizvodnjo na začetku devetdesetih let 20. stoletja (1995), Idrija pa se je začela razvijati v središče industrije visoke tehnologije z najnižjo stopnjo brezposelnosti v Sloveniji.

Mednarodno komisijo, ki je presojala kandidature mesta Idrija za naziv »alpsko mesto leta«, je še posebej prepričala vrsta projektov, ki jih mesto že uresničuje. Med najpomembnejšimi so vpis dediščine živega srebra na Unescovo listo svetovne dediščine, ustanovitev geoparka, širitev mreže kolesarskih povezav in izgradnja decentraliziranih čistilnih naprav ...

Rake. Foto: Samo Trebižan.

Občina Idrija je tudi ena redkih v Sloveniji, ki se zaveda, da je okoljsko napredno in urejeno lahko le tisto mesto oziroma občina, ki sprejme in v praksi uresničuje ključne okoljske dokumente, kot so strategija trajnostnega razvoja, okoljska strategija občine, energetski koncept za rabo okolju prijazne energije ... Naziv »alpsko mesto leta« je tako krona in povzetek vseh teh prizadevanj.

Le ljudje lahko tem načrtom vdahnejo življenje, zato je uresničevanje trajnostnega razvoja mesta v veliki meri odvisno od tega, kako se bodo v njihovo uresničevanje vključevali tudi prebivalci, v dobro sedanjih in bodočih rodov, ki bodo gradili prihodnost tega dela Alp.

Idrija bo naziv »alpsko mesto leta« slovesno prevzela 8. februarja 2011, na kar se je že lani intenzivno pripravljala in organizirala pester program mednarodnih strokovnih dogodkov, ki so vključevali predstavitevno delavnico »alpskega mesta leta«, skupno razstavo alpskih mest leta v okviru Festivala idrijske čipke, izdelavo zgibanke, predstavitvenega filma o Idriji in drugega promocijskega gradiva. Osrednji program dogodkov se bo odvijal letos, ko bo Idrija nosilka naziva »alpsko mesto leta«.